

Informacje dla naukowców z rodziną

Uniwersytet Europejski Viadrina wspiera doktorantów oraz naukowców z doktoratem w łączeniu pracy naukowej z życiem rodzinnym. Zapewnia im również prorodzinne warunki studiowania i pracy, aby mogli zachować równowagę między pracą naukową a życiem rodzinnym. W roku 2012 uczelnia już po raz drugi otrzymała certyfikat „uczelni przyjaznej rodzinie”. Ten certyfikat uhonorował i potwierdził podjęte już przez uniwersytet starania oraz zaplanowane cele, by być jeszcze bardziej prorodzinnym. Uniwersytet jest też członkiem Bestpractice Club "Familie in der Hochschule".

Uniwersytet oferuje Państwu przyjazną rodzinie infrastrukturę jak i szerokie doradztwo oraz wsparcie ze strony pełnomocniczki ds. rodziny¹. Viadrina Center for Graduate Studies² poprzez różne oferty wspiera studentów kierunków II stopnia w ich zamiarze pisania doktoratu, doktorantów i naukowców z doktoratem.

Doradztwo / Wsparcie

1) *Czy otrzymam pomoc, jeśli – mając dzieci – zechcę pisać doktorat lub habilitację na Viadrinie?*

Z pytaniami dotyczącymi łączenia pracy naukowej z posiadaniem dzieci mogą zwrócić się Państwo do pełnomocniczki ds. rodziny na naszym uniwersytecie³. U niej otrzymacie Państwo informacje dotyczące opieki nad dziećmi, finansowania, rodzajów wsparcia udzielanych przez uczelnię itp. Na wszystkie pytania dotyczące doktoratu jak i fazy podoktoranckiej udzieli Państwu odpowiedzi Viadrina Center for Graduate Studies (VCGS)⁴. Można również zaprenumerować [newsletter VCGS](#).

2) *Jakie wsparcie oferuje uniwersytet?*

Pełnomocniczka ds. rodziny rozsyła raz w miesiącu newsletter z informacjami dla rodziców, którzy studiują, pracują, nauczają i/lub prowadzą badania na Viadrinie. Jeśli chcecie Państwo go otrzymywać, prosimy o przesłanie zgłoszenia na mail: familienbeauftragte@europa-uni.de. Z początkiem każdego semestru pełnomocniczki ds. rodziny zapraszają wszystkich rodziców z dziećmi na rodzinne śniadanie w Berlinie i we Frankfurcie nad Odrą, podczas którego będziecie Państwo mieli okazję poznać innych rodziców.

¹ www.europa-uni.de/familie

² <http://www.forschung.europa-uni.de/de/VCGS>

³ www.europa-uni.de/familie

⁴ <http://www.forschung.europa-uni.de/de/VCGS>

Miejsca dla rodzin

3) *Czy mogę zabierać dziecko ze sobą na uniwersytet?*

Państwa dzieci są na uniwersytecie mile widziane. Zarówno w budynku głównym jak i w Collegium Polonicum po polskiej stronie Odry znajdują się **specjalne – wyposażone pod kątem rodziny – sale**⁵, w których mogą Państwo przebywać z dzieckiem, przewinąć je czy nakarmić. Sale wyposażone są w zabawki dla dzieci w różnym wieku. We wszystkich budynkach uniwersyteckich są **stoliki do przewijania. Plac zabaw** usytuowany na placu uniwersyteckim czeka na chętnych do zabawy i szaleństw. Oprócz tego w stołówce znajduje się **kącik zabaw dla dzieci oraz do Państwa dyspozycji są tam również krzeselka dla dzieci**. W bibliotece na małych gości czeka skrzynia z bajkami.

4) *Gdzie mogę zamieszkać z dzieckiem?*

Administracja domów studenckich i stołówek (*Studentenwerk*) we Frankfurcie nad Odrą w swojej specjalnej ofercie skierowanej do immatrykulowanych studentów i doktorantów ma mieszkania wyposażone odpowiednio dla rodzin z dzieckiem – począwszy od łóżeczka dziecięcego po podgrzewacz butelek. Dla doktorantów Viadriny wyposażenie mieszkania jest bezpłatne, ponosi się jedynie koszty czynszu. Jeśli jesteście Państwo zainteresowani tą ofertą, prosimy o kontakt z pracownikami administracji domów studenckich we Frankfurcie nad Odrą⁶.

Uniwersytet dysponuje również domem gościnnym⁷ we Frankfurcie nad Odrą, który ma umeblowane 1-, 2- i 3-pokojowe mieszkania dla wykładowców gościnnych. Minimalny okres najmu to 1 miesiąc, a maksymalny to 2 lata. W razie potrzeby do Państwa dyspozycji jest łóżeczko dziecięce. Jeśli chcecie Państwo wynająć takie mieszkanie, prosimy o kontakt z Panią [Ines Reinhold](mailto:Ines.Reinhold@europa-uni.de)⁸ z działu IV (*Dezernat IV*) administracji uniwersyteckiej.

Urlop wychowawczy / macierzyński

5) *Jakie prawa przysługują rodzicom w Niemczech?*

W Niemczech każdy rodzic ma prawo do trzyletniego **urlopu wychowawczego** na dziecko i dotyczy to obojga z rodziców. Jeśli jesteście Państwo zatrudnieni w trakcie pisania doktoratu (na Viadrinie), to w takim przypadku możecie na trzy lata zrezygnować z życia zawodowego, aby w tym czasie opiekować się dzieckiem. W trakcie urlopu wychowawczego można pracować w maksymalnym wymiarze 30 godz. tygodniowo i podlega się ochronie przed zwolnieniem. Podczas pierwszego roku urlopu wychowawczego po spełnieniu pewnych

⁵ http://www.europa-uni.de/de/struktur/unileitung/beauftragte/familie/Orte_fuer_Familien/index.html

⁶ <http://www.studentenwerk-frankfurt.de/2011/index.php?lg=de&rt=Frankfurt&ct=Start&sct=Home&city=Frankfurt&style=&rt=Frankfurt&ct=Wohnen&sct=Home>

⁷ <http://www.europa-uni.de/de/campus/wohnen/gaestehaus/index.html>

⁸ Reinhold@europa-uni.de

warunków można złożyć wniosek o zasiłek wychowawczy. Szczegółowe informacje dotyczące zasiłku wychowawczego znajdują się pod pytaniem nr 12. Jeśli planujecie Państwo wziąć urlop wychowawczy, radzimy wcześniej zasięgnąć porady pełnomocniczki ds. rodziny. Matki pracujące w Niemczech obowiązują **ustawa o ochronie macierzyństwa (Mutterschutzgesetz)**. Wytyczne ochrony macierzyństwa obowiązują wszystkie pracujące kobiety, niezależnie do narodowości czy stanu cywilnego. Szczególnej ochronie podlegają matki w okresie na 6 tygodni przed porodem i do 8 tygodni po porodzie. W tym czasie przyszła matka ma zakaz pracy (w okresie 8 tygodni przed porodem po złożeniu oświadczenia może pracować) i nie może zostać zwolniona.

Opieka na dzieckiem

6) Czy moje dziecko otrzyma miejsce w żłobku/przedszkolu?

W Niemczech rodzice mają zapewnione miejsce w żłobku/przedszkolu dla dziecka, gdy dziecko ukończy pierwszy rok życia. Jeśli możecie Państwo udokumentować konieczność opieki nad dzieckiem (np. ze względu na pracę naukową), Państwa dzieci mogą zostać przyjęte do żłobka/przedszkola już od 8 tygodnia życia. Frankfurt nad Odrą oferuje wystarczającą liczbę miejsc w żłobkach/przedszkolach dla dzieci między 8 tygodniem życia a rozpoczęciem edukacji szkolnej, tak że bez problemu Państwa dziecko otrzyma miejsce w żłobku/przedszkolu. Oprócz tego Viadrina ściśle współpracuje z jednym z przedszkoli: FRÖBEL Oderknirpse⁹. W tym przedszkolu na początek każdego nowego semestru zimowego (październik) zarezerwowanych jest 5 miejsc dla dzieci pracowników uniwersytetu. Znalezienie miejsca w przedszkolu w Berlinie jest trochę trudniejsze i należy zacząć przeglądać oferty odpowiednio wcześniej. Jeśli szukacie Państwo miejsca w przedszkolu we Frankfurcie nad Odrą lub w Berlinie, prosimy o kontakt z pełnomocniczką ds. rodziny¹⁰.

7) Co muszę zrobić, aby złożyć wniosek o miejsce w żłobku/przedszkolu?

Aby otrzymać miejsce w żłobku/przedszkolu we Frankfurcie lub w Berlinie należy być zameldowanym na pobyt stały w jednym z tych miast. Należy również we właściwym Urzędzie ds. Młodzieży (*Jugendamt*) złożyć wniosek o tzw. prawo do żłobka/przedszkola względnie o określenie wysokości dofinansowania (*Kitagutschein*). W zależności od Państwa aktywności zawodowej można skorzystać z opieki od 4 do 9 godzin.

---

⁹ <http://oderknirpse.froebel.info/>

¹⁰ www.europa-uni.de/familie

8) *Ile kosztuje miejsce w żłobku/przedszkolu we Frankfurcie i w Berlinie?*

Koszty opieki żłobkowej/przedszkolnej we Frankfurcie i w Berlinie zależą od Państwa dochodów i ilości godzin, jaką w placówce spędza dziecko. Do tego dochodzą koszty wyżywienia.

9) *Na Viadrinie będę tylko kilka tygodni i na ten okres potrzebuję opieki dla dziecka – czy jest to możliwe?*

Jeśli przyjeżdżacie Państwo do Frankfurtu z dzieckiem tylko na kilka tygodni i potrzebujecie opieki dla dziecka, prosimy o kontakt z pełnomocniczką ds. rodziny¹¹. Istnieją różne możliwości zorganizowania opieki na krótszy okres czasu. Dzieci mogą zostać przyjęte jako dziecko gościnne w jednym z przedszkoli lub mogą mieć indywidualną opiekę na uniwersytecie. Dzieci szkolne również na okres kilku tygodni mogą uczęszczać do szkoły. Pełnomocniczka ds. rodziny pomoże Państwu w znalezieniu indywidualnego rozwiązania.

10) *Czy na uniwersytecie można zorganizować opiekę dla dziecka?*

Uniwersytet Europejski Viadrina współpracuje z różnymi partnerami, aby w przypadku zdarzeń losowych zaoferować taką formę opieki na uniwersytecie¹². W przypadku, gdy Państwa żłobek/przedszkole jest zamknięte, w trakcie weekendowych seminariów lub wieczorem, podczas konferencji i kolokwiów możemy zorganizować dziecku opiekę w pomieszczeniach uniwersyteckich. W tym celu prosimy o kontakt z pełnomocniczką ds. rodziny¹³. Doktoranci immatrykulowani na Viadrinie, na wniosek mogą otrzymać zwrot kosztów poniesionych na opiekę w wysokości do 100 Euro na semestr¹⁴.

11) *Jak funkcjonuje niemiecki system edukacji?*

12)

W Niemczech istnieje obowiązek szkolny i każde dziecko od 6 roku życia musi uczęszczać do szkoły. W Berlinie i w Brandenburgii dzieci rozpoczynają edukację szkolną w wieku 6 lat i uczęszczają do 6-letniej szkoły podstawowej (*Grundschule*). Po jej ukończeniu mogą wybierać między różnymi formami dalszej edukacji. Dla dzieci, dla których język niemiecki nie jest językiem ojczystym, szkoła może zaoferować dodatkowe lekcje języka niemieckiego, aby pomóc im w nauce. Jeśli macie Państwo dziecko w wieku szkolnym, prosimy o kontakt z pełnomocniczką ds. rodziny.

¹¹ www.europa-uni.de/familie

¹² <http://www.europa-uni.de/de/struktur/unileitung/beauftragte/familie/Kinderbetreuung/Notfallbetreuung/index.html>

¹³ www.europa-uni.de/familie

¹⁴ http://www.europa-uni.de/de/struktur/unileitung/beauftragte/familie/StudmKind/finanz_Unterstuetzung/Finanz_Viadrina/Kostenerstattung/index.html

Wsparcie finansowe

13) Mam dziecko i piszę doktorat w Niemczech. Jakie wsparcie finansowe mogę otrzymać?

Jako kobieta, która pracuje w Niemczech np. jako pracownik naukowy na uczelni wyższej albo u innego pracodawcy, w czasie okresu ochronnego (*Mutterschutz*) (6 tygodni przed porodem i 8 tygodni po porodzie) otrzymuje Pani **zasiłek macierzyński** (*Mutterschaftsgeld*). Zasiłek macierzyński jest rozumiany jako rekompensata za utracone zarobki podczas okresu ochronnego. Z reguły kasa chorych płaci dla ubezpieczonej do 13 Euro na dzień w zależności od zarobków z ostatnich 3 miesięcy przed rozpoczęciem okresu ochronnego. Jeśli pensja była wyższa niż 13 Euro na dzień, wtedy pracodawca ponosi pozostałe koszty do wysokości średniej płacy. Szczegółowe informacje dotyczące wniosków otrzymają Państwo w swojej kasie chorych.

Po porodzie we właściwej kasie rodzinnej można złożyć wniosek o **zasiłek rodzinny** (*Kindergeld*) na dziecko. Na pierwsze i drugie dziecko otrzymuje się miesięcznie 184 Euro, na trzecie dziecko 190 Euro miesięcznie, a na każde kolejne 215 Euro. Doktoryzujący się rodzice z państw UE i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz rodzice ze Szwajcarii mogą niezależnie od swojego statusu pobytu otrzymać zasiłek rodzinny na dzieci, jeśli w Niemczech mają miejsce zamieszkania. Doktoryzujący się rodzice z Algierii, Bośni i Hercegowiny, z Kosowa, Serbii, Czarnogóry, Maroka, Tunezji i Turcji mogą otrzymać zasiłek rodzinny na dzieci, jeśli mają miejsce zamieszkania w Niemczech i podlegają przynajmniej jednemu typowi ubezpieczenia społecznego w Niemczech (ubezpieczenie zdrowotne, rentowe, bezrobotnych albo wypadkowe).

Pozostali doktoryzujący się obcokrajowcy mogą otrzymać zasiłek rodzinny na dzieci, jeśli niezależnie od swojego zezwolenia na pobyt, wydanego ze względu na studia, posiadają zezwolenie na pobyt, które pozwala podjąć pracę.

Powyższe dotyczy również **zasiłku wychowawczego** (*Elterngeld*). Rodzice w Niemczech mogą wziąć urlop wychowawczy trwający do 3 lat. To uregulowanie dotyczy obojga rodziców. Dodatkowo podczas pierwszych 14 miesięcy życia dziecka rodzice mogą otrzymywać zasiłek wychowawczy. Prawo do zasiłku wychowawczego mają z reguły wszyscy rodzice, niezależnie od tego, czy wykonują pracę za wynagrodzeniem. Doktoranci, których źródłem utrzymania jest stypendium, dostają stawkę minimalną w wysokości 300 Euro miesięcznie przez okres 12 miesięcy. Nie muszą przerywać swojego doktoratu, aby otrzymać zasiłek wychowawczy. Jeśli przed narodzinami dziecka rodzice byli czynni zawodowo, otrzymują maksymalnie 67% pensji netto jako zasiłek wychowawczy. Jako obywatele UE macie Państwo zgodnie prawem UE – tak samo jak i Niemcy – prawo do zasiłku wychowawczego, jeśli pracujecie w Niemczech lub tu mieszkacie. To uregulowanie dotyczy również obywateli Szwajcarii (porozumienie UE ze Szwajcarią).

Doktoranci obcokrajowcy spoza krajów UE z reguły nie mają prawa do zasiłku wychowawczego, jeśli ich zezwolenie na pobyt zostało wydane tylko ze względu na studia. Obowiązuje to również wtedy, gdy posiadają zezwolenie na podjęcie pracy na określony

okres czasu. Prosimy skorzystać z indywidualnej porady w celu określenia, czy należy się Państwu zasiłek wychowawczy.

Jeśli Państwa dziecko po pierwszych urodzinach nie korzysta z opieki żłobkowej/przedszkolnej lub opieki dziennej, możecie Państwo między 15 a 36 miesiącem życia dziecka złożyć wniosek o **zasiłek opiekuńczy** (*Betreuungsgeld*). Z początku zasiłek na jedno dziecko wynosi 100 Euro miesięcznie, a od 1 sierpnia 2014 będzie wynosił 150 Euro miesięcznie. Zasiłek jest wypłacany niezależnie od tego, czy rodzice są czynni zawodowo i w jakim wymiarze godzin pracują.

14) Czy uniwersytet udziela wsparcia finansowego doktorantom z dziećmi?

Jeśli jesteście Państwo immatrykulowani na Viadrina jako doktorant/-ka i w okresie pisania doktoratu zostaniecie rodzicami otrzymacie **upominek powitalny** w wysokości 100 Euro. Sfinansowany jest on w połowie przez administrację domów studenckich (Studentenwerk) oraz studentów. Formularz wniosku¹⁵ znajdą Państwo w internecie. Doktoranci immatrykulowani na Viadrinie mogą złożyć wniosek o dofinansowanie kosztów opieki poza regulaminowym czasem pobytu w żłobku/przedszkolu i szkole do wysokości 100 Euro na semestr na jedno dziecko¹⁶.

Uniwersytet przyznaje także stypendia dla młodych naukowców. Wszystkie aktualne ogłoszenia znajdą Państwo na stronach Viadrina Center for Graduate Studies¹⁷. Oprócz tego rokrocznie przyznawane są stypendia pomostowe dla doktorantów z dzieckiem czy wymagającymi opieki członkami rodziny. Celem tego trzymiesięcznego stypendium jest pomoc w przezwycięzeniu sytuacji, w której powrót do pisania doktoratu, jego kontynuowanie czy ukończenie jest albo zagrożone albo utrudnione z powodu przerwy wynikającej z sytuacji rodzinnej lub przejęcia obowiązków rodzinnych. Szczegółowe informacje oraz terminy składania aplikacji znajdują się na stronie głównej Viadrina Center for Graduate Studies¹⁸.

---

¹⁵ http://www.europa-uni.de/de/struktur/unileitung/beauftragte/familie/StudmKind/finanz_Unterstuetzung/Finanz_Viadrina/Willkommensgruss/index.html

¹⁶ http://www.europa-uni.de/de/struktur/unileitung/beauftragte/familie/StudmKind/finanz_Unterstuetzung/Finanz_Viadrina/Kostenerstattung/index.html

¹⁷ <http://www.forschung.europa-uni.de/de/VCGS>

¹⁸ <http://www.forschung.europa-uni.de/de/VCGS>

Pozostałe rodzaje wsparcia

14) Do kogo mogę zwrócić się z dalszymi pytaniami?

Center for Graduate Studies na Viadrinie¹⁹ doradza i wspiera studentów studiów II stopnia zamierzających pisać pracę doktorską, doktorantów i naukowców z doktoratem oraz oferuje międzywydziałowy program doskonalenia zawodowego (*Weiterbildungsprogramm*). Welcome Center Biura Współpracy Międzynarodowej²⁰ to główny punkt informacyjny dla naukowców z zagranicy, który służy Państwu pomocą w zaplanowaniu przyjazdu oraz w czasie Państwa pobytu na Uniwersytecie Europejskim Viadrina.

---

¹⁹ <http://www.forschung.europa-uni.de/de/VCGS>

²⁰ http://www.europa-uni.de/de/internationales/teachers/Welcome_Center/index.html